



# Paňovský spravodajca

Ročník 13 č. 1  
december 2017



**Vážení spoluobčania,**

**Vianoce sú čas zastavenia, ticha a lásky.**

Spomínam si na Vianoce u mojich starých rodičov boli naozaj čarovné, krásne a spokojné. Starý, k zemi prikrčený domček, hlinená dlážka, ktorú stará mama pred Vianocami znova vymazala a pri zametaní – aby sa neprášilo – na nej vytvárala kropiacou vodou krásne vzory. Drevený trám uprostred prednej izby – – a na ňom vyrytý nápis: Vyrobeno v roku 1895. Uprostred izby stôl a pri ňom na stolčeku kľačiaci starý otec – hrdý a uznávaný remeselník a gazda, ale pred Pánom Bohom pokorný a vďačný až do svojej smrti. Nad stolom zavesený malý stromček s orieškami zabalenými v pozlátku, s jablíčkom priviazaným ku kmeňu. A na stole krížik, modlitebná knižka, švabáchom písaný Život Ježiša Krista a chlieb v utierke. Opodiaľ stará mama v sukniach, s rukami zloženými v lone, pripravená každú zriedkavú voľnú chvíľočku využiť na modlitbu. Ticho, pokoj, pokora. Všade a vždy prítomná vďaka za zdravie, za chlieb náš každodenný, za deti a ich rodiny, za nás – vnúčence. Skromnosť – darčeky dostávali až od nás a nechápali, prečo potrebujeme k najväčšiemu sviatku v roku ešte niečo pridávať.

Len raz za dlhý čas prešlo popod ich okná auto, len v presne určený čas si zapli rádio a vypočuli správy, televízor pozerali len u nás, keď prišli v nedeľu na obed. .. Možno práve preto mohli oveľa lepšie počuť, čo im hovoria ich blízki, mali dostatok času, aby sa s nimi porozprávali a zistili, čo ich trápi... Možno práve preto boli Vianoce u mojich starých rodičov naozaj plné pokoja, lásky, porozumenia a modlitby.

Koľkí z nás majú ešte podobné spomienky? Touto cestou vám chcem priniesť do vašich domovov kúsok vianočnej atmosféry našich starých rodičov . Trochu spomaľte, zastavte sa , počúvajte ako krásne plynie ten vianočný čas. Počas Vianoc naozaj ručičky hodín tikajú pomalšie. Odložte do komody mobily, nezapínajte počítač ani tablet a uvidíte, že ten Vianočný rodinný čas bude naozaj pomalší a krajší. Otvorte srdcia a dušu, usmievajte sa a uvidíte na tvárach svojich najbližších najkrajší darček dnešných Vianoc. O tom sú práve, spokojné a Bohom požehnané Vianočné sviatky.

Rozália Juhászová



## Čo sa nám podarilo

Čas nezastavíme, čas nás stále predbieha a my ho dobiehame. Aby sa v obci dobre žilo, na to obec potrebuje odhodlaných ľudí, ktorí sú pre ňu ochotní niečo urobiť ako soľ. Žijeme v uponáhľaných časoch, na nič nemáme čas, zamestnáva nás rodina a práca. Nájst dobrovoľníkov je veľmi ťažké. Ale napriek tomu musím pochváliť jednotlivcov, ktorých, keď prídem poprosiť o pomoc, nikdy ma neodmietli. Ja sama za seba musím povedať, že všetko sa dá, len treba chcieť. Nemám problém ani zábranu priprieť sa k akejkoľvek práci a ľudia vidia, že sa to dá. Chcem, aby naša dedina žila naplno, lebo aj v malej obci sa dajú urobiť veľké veci. A či mám pravdu alebo nie, to musíte posúdiť vy sami.

V tomto roku sme na úrade vytvorili jedno nové pracovné miesto. V rámci projektu „Šanca na



**Miesto stíšenia**

zamestnanie,“ sme zamestnali jedného človeka, ktorý sa od jari do neskorej jesene staral o čistotu a poriadok v obci. Napojili sme obecný úrad, základnú a materskú školu na verejný vodovod. Osadili sme nové úradné tabule pred obecným úradom a základnou školou. V mesiaci december sme mali výberové konanie na funkciu riaditeľky materskej školy. Obec je monitorovaná kamerovým



**Dopravné ihrisko**

systémom. V lesíku pri cintoríne sme obnovili starý kríž. Nahradili sme ho novým, ktorý je na tom istom mieste. Postavili sme tam dva prístrešky a osadili sme aj lavičky. Lipová „alej“ je vysadená po ľavej strane chodníka. Korpus Pána Ježiša Krista osadíme až v jarných mesiacoch a dorobíme ďalšie lavičky. Celý projekt sme robili pomocou dôchodcov, športovcov, požiarnikov a veľká



**Nový altánok**

vďaka patrí poľovníkom. Touto cestou sa chcem poďakovať predsedovi poľovníckeho združenia Ladislavovi Vargovi. Nezištnú pomoc, ochotu a dobré rady nám poskytol aj František Bačo, za čo mu tiež patrí veľká vďaka. To je pre mňa ďalšia motivácia, aby sme sa pustili do nových výziev a nových projektov. Okolie cintorína a okolie domu smútku sa upratuje každý rok. Pomáhajú nám mládežníci a dôchodcovia. Každý sa môže pridať, nikoho nepošleme domov. Požiarnici nám pomohli vyrezať vysychajúci strom. na cintoríne chvála Bohu, nepoškodili ani jeden náhrobný kameň, pracovali naozaj zodpovedne. Pán Vojtech Holečko, ktorý sa stará o kosenie obecných priestranstiev, školského dvora, školskej záhrady, parkov, okolia domu smútku a cintorína, si pochvaľoval novú kosačku, ktorú sme zakúpili v jarných mesiacoch. Zaasfaltovaný školský dvor sa môže pyšiť, novým detským dopravným ihriskom. So súhlasom poslancov obecného zastupiteľstva sa nám podarilo dokúpiť 284 m<sup>2</sup> ktoré chýbali do cesty. Cesta je medzi parcelami 510 a 516 na dolnom konci obce. Pod kostolom, po dohode s poslancami sme dali vypracovať nový geometrický plán. Budú tam štyri stavebné pozemky. Dosadili sme 15 nových stromčekov na hlavnej ulici. Pri poľovníckej chate sa postavil nový prístrešok, ktorý bude slúžiť nám všetkým na oddych a relaxáciu. Prístrešok postavili v rámci svojho osobného voľna naši poľovníci. Pri potoku a pri chodníku, ktorý vedie z Pizondora ku kostolu, športovci vysadili stromčeky. Za zakúpenie stromčekov ďakujeme aj pani Danke Tóthovej. Tak to je celoročné hodnotenie našej práce. Každý poznáte to staré porekadlo „ Bez práce nie sú koláče“. Môžem povedať, že nám sa tie koláče celkom chutne vydarili.

Rozália Juhászová  
starostka obce

## **Toto nie je dobré.....**

### **Cintorín**

V minulom roku som Vás informovala o povinnostiach, ktoré pre nás vyplývajú z VZN č. 2/2015 pod názvom Prevádzkový poriadok pohrebiska a Domu smútku. Znova to opakujeme, že správcom cintorína je obec, pripomínam „obec“. Vy máte prenajaté hrobové miesta podľa nájomnej zmluvy. Nemôžete si sami robiť úpravy, nové pomníky, lavičky bez toho, aby ste to neprišli nahlásiť na obecný úrad. Poriadok okolo pomníkov si musí spraviť každý nájomca sám. Pri kosení trávy v letných mesiacoch budeme dávať pozor na pomníky hlavne v novom rade. Kontajnery pri cintoríne slúžia na cintorínsky odpad, nie na komunálny odpad z domácností. Máme tam už kameru a viem, kto a kedy tam odniesol odpad z kuchyne. Separujte a koše v kuchyni nebudú plné každý deň.

### **Odpad**

Hlavne separovaný odpad. Pri kontajneroch v uličke boli uložené v igelitovej taške „škridle“. Pýtam sa, patria škridle zo strechy do separovaného odpadu? Majiteľ tašky asi zabudol alebo ani nevie, že je na stĺpe namontovaná kamera. Pizondor !!! Hrôza !!! Nič netreba urobiť, iba vystúpiť z auta a položiť odpad podotýkam separovaný, do kontajnera. Ak je plný, tak ku kontajneru, kam ten odpad patrí. Speje to k tomu, že vás začneme napomínať najprv písomne a potom prejdeme k ukladaniu sankcií. Prepáčte za to, aj tam máme už kameru a mohla by som tu napísať, kto takto nakladá s odpadom a znečisťuje verejné priestranstvo. S pálením je to stále a stále lepšie. Aj keď sa nájdu chronickí „paliči“, je ich z roka na rok menej.

### **Kosenie**

V tomto roku sme zanedbali „Pizondor“ a to práve chodník ku kostolu. Nepokosili sme včas. Tráva bola veľmi vysoká a nedalo sa spokojne prechádzať na dedinu. Urobíme na budúci rok nápravu. Podľa právnych nariadení sa každý vlastník musí o svoj pozemok postarať. Najhoršie je to tam, kde je tých vlastníkov viac a každý sa zbavuje zodpovednosti.

### **Znečistené cesty**

Staršia generácia a aj ja si pamätám, keď sme vyhánali kravičky na pašu, prechádzali cez celú dedinu a po hlavnej ceste. Ako vyzerala cesta, to si pamätáme. Gazdina alebo gazda zobrali metlu a lopatu a cestu pred svojim domom upratali. Teraz ani mne sa to nepáčilo. Aj ja som mala hlavu v smútku, počasie bolo veľmi nepriaznivé. A vôbec všetko bolo vtedy najhoršie. Nechcem po vás, aby ste upratovali cestu po traktoroch, bola naozaj veľmi zablatená a znečistená. Na úrade sme mali horúce linky, dokonca sa prišli obyvatelia aj osobne „sťažovať“, ale aj napriek tomu sme to zvládli, cesty sa vyčistili, maštaľný hnoj je na poli a pšenica, ktorá ho potrebuje, nám prinesie „Chlieb náš každodenný“.

### **Parkovanie pred bránou**

Dvory pekne upravené, vydláždené a vysadené. Sme majiteľmi dvoch, niekedy aj troch motorových vozidiel. Garáž je iba jedna a auta dve – tri. Miesto na dvore nemáme, tak ostaneme parkovať na ceste. No a čo? Ráno idem do roboty. A cez víkend? Niekoľkokrát som sa prešla po

dedine a stále jedni a tí istí parkujú na ceste. Keby obec začala vyberať poplatky za parkovanie podľa VZN č.3/2017 obecný rozpočet by sa za jeden rok zvýšil o 950 €.

## **Tak by to malo byť!**

- že na jar ste si krásne vyčistili okolie okolo svojich domov a záhrad na „Kertáji“ ,
- že pomáhate obci, čistíte a kosíte okolie okolo svojich nehnuteľností,
- že ockovia postavili krásne sedenie pre deti v školskej záhrade,
- že dedko ostrihal stromy v školskej záhrade,
- že ste si vykosili na „Alvégu“ šanec na druhej strane cesty,
- že máme čistú dedinu, ktorú nám mnohí pochválili,
- že nemáme čierne skládky odpadu,
- že nepodporujete podomových kupujúcich (peria, železa a pod),
- že starší ľudia sedia na lavičkách a rozprávajú sa,
- že pomáhate obci v ktorej žijete,
- že sa navzájom uctieваме a vážime si jeden druhého,

Zatiaľ, čo strácame svoj čas váhaním a odkladaním, život uteká a druhý už na tomto svete nebude.

Rozália Juhászová  
starostka obce

## **Projekty**

Ten rok bol naozaj požehnaným rokom čo sa týka projektov. Nezaváhali sme ani chvíľu, poslanci boli oboznámení s každou výzvou a my na obecnom úrade sme od nich dostali „zelenú“. V tomto kalendárnom roku sme podali 15 žiadostí na nasledovné projekty:

- Rekonštrukciu chodníkov pre peších v obci Paňovce ( od Jednoty po zákrutu pri Mitrových a druhá strana od Szalonových po Petrikových po obidvoch stranách). Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu budú činiť **91 068,37 €**. **Ešte stále neboli tieto projekty schvaľované – čakáme a čakáme!**
- Šanca na zamestnanie projekt vyhlásil Úrad práce, na základe tohto projektu sa vytvorilo jedno pracovné miesto na 9 mesiacov - **úspešný**.
- Protipovodňové opatrenia rekonštrukcia rigolu na Kertáji od Peťa Leška, až po veľký potok, výzvu vyhlásil Environmentálny fond. Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu by boli, **60 080 €**, - **neúspešný**.
- Oblasť prevencie kriminality vybudoval sa kamerový systém obec má 6 kamier, výzvu vyhlásilo Ministerstvo vnútra. Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu boli **8 827 €**, - **úspešný**.
- Paňovský letný tábor dotácia bola žiadaná od KSK vo výške, **1 548 €**, - **neúspešný**.
- Dopravné ihrisko na školskom dvore podporila obec Paňovce. Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu boli, **540 €**, - **úspešný**.

- Významná obnova obecného úradu, výzvu vyhlásil Environmentálny fond. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu by boli, 112 000 €, - neúspešný.*
- Miesto stíšenia v obci Paňovce – obnova okolia „Križa“ pri malom lesíku, výzvu vyhlásila nadácia **POD**. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu boli, 6508 €, - úspešný.*
- Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice, výzvu vyhlásilo **Ministerstvo vnútra SR**. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu budú 32 000 €, čakáme na schválenie.*
- Obnova budovy domu smútku v obci Paňovce, výzvu vyhlásil **Program rozvoja vidieka**. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu budú 102 000 €, čakáme na schválenie.*
- Paňovský ozdravovací chodník – postavil sa nový prístrešok pri poľovníckej chate. Projekt podporil **KSK**. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu boli 1347 €, - úspešný.*
- Zelenina a bylinky pre zdravie, postaví sa altánok v školskej záhrade a vytvorí sa bylinkové a zeleninové záhony. Posadí sa živý plot a kvetinové záhony. Výzvu vyhlásil, **Ekopolis - Zelené oázy**. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu budú 4898 € výzva bola podaná v októbri 2017.*
- Rozšírenie kamerového systému – doplní sa kamerový systém o ďalších 6 kamier. Výzvu vyhlásil **Úrad vlády SR**. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu ešte nemáme vyčíslené, projekt sa podáva do konca decembra 2017.*
- Výmena okien a dverí v kultúrnom dome na kuchyni a z južnej strany KD, výzvu vyhlásilo **Ministerstvo financií**. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu by boli 7 500€, - neúspešný.*
- Učíme sa spolu s vtáčikmi postavenie dreveného prístrešku v školskej záhrade. Dotácia bola žiadaná od **KSK**. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu by boli 2500 €, - neúspešný.*
- Oddych pod korunami starých smrekov pod cintorínom vysadíme nové stromy a kvetinové záhony. Osadíme lavičky na oddych, výzvu vyhlásila nadácia **POD**. *Celkové oprávnené výdavky na realizáciu projektu by boli, 4998 €, čakáme na schválenie*

## **Aktivity v materskej škôlke v školskom roku 2016/2017**

**Školský rok 2016/2017** sme otvorili slávnostnými príhovormi aj spoločne so Základnou školou. V tomto školskom roku bolo zapísaných 21 detí a o ich starostlivosť sa postarali pani riaditeľka Margita Híblárová, p. učiteľka Bc. Zuzana Pöhmová, p. učiteľka Bc. Beáta Kellerová a p. učiteľka Alexandra Penzešová. O poriadok a plné brušká sa starala p. Zuzana Csupková a pán Ján Futó. Po načerpaní nových síl sme sa pustili do nového školského roka plného zábavy, nadobúdania vedomostí a zručností a hlavne pekných zážitkov, ktoré nám priniesli nasledovné aktivity.

### **Integrácia Poprad**

Deň 20.10.2016 deti materskej školy prežili výnimočný deň v Poprade, kde si užili slávnostný koncert. Zážitok si mohli vychutnať na základe dlhodobej snahy zozbierať čo najviac

SABI plieškov z mliečnych výrobkov. Deti z Popradu odchádzali nielen s peknými zážitkami, ale aj s darčekmi, ktoré dostali. Program bol pestrý, vystúpilo množstvo umelcov ako Kuli, Ilona Csáková, tanečníci, rapperi a pod. Po dlhom dni sa deti tešili z návratu domov.

### Čaro jesene

Dňa 26.10.2016 pani jeseň zavítala do našej materskej školy. Priniesla nám plnú náruč svojich pokladov a to v podobe jesenných plodov, ktoré sme využili pri kreatívnej práci s nimi. Pri aranžovaní košíkov, misiek, tanierov a podobných predmetov nám pomáhali aj naši starí rodičia. Práce boli krásne, pestré, plné fantázie a tvorivosti. Deti spolu so starými rodičmi aranžovali z gaštanov, šípok, konárikov, listov, ihličia, ovocia a zeleniny. Na záver sme vyložili práce na spoločnú výstavku, ktorá bola určená pre všetkých, ktorí navštívili našu materskú školu. Deťom sa aktivita páčila a obohatila ich.

### Mikuláš

Dňa 7.12.2016 prišiel Mikuláš aj medzi nás. Čakal deti v kultúrnom dome večer o 17:30 hodine. Všetci boli v očakávaní. Pred samotným Mikulášom spestril program detský hudobník ujo Viktor. Zaspieval známe detské piesne, na ktoré si deti zatancovali a zaspievali. Zapojili sa aj rodičia do spevu a pomohli svojim deťom. Mikuláš zrazu zaklopal na dvere. Prišiel s plným batohom, z ktorého podával deťom balíčky. V závere mali deti krátku diskotéku, poďakovali Mikulášovi za balíčky a rozlúčili sa s ním.

### Vianočná akadémia

Tak, ako každý rok, deti spolu s pani učiteľkami, s rodičmi a aj so Základnou školou spoločne oslávili príchod Vianoc. Pre rodičov si deti pripravili krásny kultúrny zážitok, ktorý predviedli v kultúrnom dome dňa 18.12.2016 zložený z básní, piesní a tančeka. Po vystúpení deti obdarovali svojich rodičov milým darčekom, ktorý si vlastnoručne pripravili.



### Karneval

Dňa 16.2.2017 sa v našej materskej škole usporiadal karneval. Deti si priniesli podomácky vyhotovené masky a predviedli sa v nich v promenáde pred svojimi

rodičmi, starými rodičmi a súrodencami. Po promenáde deti plnili rôzne súťaže, za ktoré boli ocenené peknými cenami. Za súťažami nasledovali spoločné hudobné hry a tance, ktoré tancovali spolu so svojimi rodičmi. Záver karnevalu sme završili diskotékou, kde sa mohli všetci vyšantiť.

### Sokoliar

Do našej materskej školy často prichádzajú aj rôzne návštevníci, a tak sa aj stalo dňa 21.3.2017, kedy k nám zavítali sokoliari so svojimi dravými vtákmi. Páni sokoliari nám predviedli svoju prácu, starostlivosť o dravé vtáky, ale aj šikovnosť svojich miláčikov. Deti sa dozvedeli veľa zaujímavých informácií o dravých vtákoch. Deťom sa program veľmi páčil, a nakoniec pánov sokoliarov obdarovali veľkým potleskom.



### Deň vody

Svetový deň vody je 22.3.2017. Pri tejto príležitosti sme si aj my povedali veľa zaujímavých informácií o vode. V našej materskej škole sme si zasúťažili v rôznych súťažiach s vodou,



urobili sme si pokusy a vyrobili sme veľký spoločný plagát. Deťom sa tento deň veľmi páčil a obohatili sa o nové, zaujímavé poznatky o vzácnosti vody.

### Veľkonočné tvorivé dielne

Aj tento rok k nám prišla jar a spolu s ňou aj Veľká Noc. Preto sme si 11.4.2017 urobili spolu s rodičmi veľkonočné tvorivé dielne, kde spolu s rodičmi privítali jar maľovaním veľkonočných vajčiek. Okrem toho deti vyrábali ozdobné pohľadnice, jarné kvetinové venčeky a rámiky na fotky. Deti spolu so svojimi rodičmi si mohli vyskúšať prepletaný vzor, ktorým si vyhotovili krásny spoločný obraz s veľkonočným



motívom. Spoločné popoludnie strávené s kreatívnymi rodičmi sme si všetci užili.

### Deň Zeme

S príchodom jari sme oslavovali aj deň Zeme, ktorý sme oslávili v našej materskej škole s bohatými aktivitami zameranými na ochranárske postoje detí k prírode. Spoločnými silami sme zasadili strom a rozprávali sme sa



o ochrane prírody a triedení odpadu. Z príležitosti osláv dňa Zeme sme boli pozvaní aj do materskej školy v Budulove, kde sa zúčastnili 3 deti, ktoré si spolu s deťmi z iných materských škôl pripomenuli dôležitosť ochrany našej planéty. Deti nadobudli

výnimočné zručnosti pri výrobe recyklovaného papiera, pri sadení semiačok a triedení odpadu. Na záver vyčerpávajúcich aktivít deti nadobudli nové sily pri občerstvení, ktoré pripravila materská škola v Budulove. Deti sa vrátili naspäť do materskej školy s peknými darčekom a spomienkami.



### Deň matiek

Tak, ako každý, aj tento rok sme druhú májovú nedeľu 14.5.2017 oslávili sviatok všetkých mám v kultúrnom dome, kde deti vystúpili s krásnym programom, pozostávajúceho z tančekov, básničiek, pesničiek, ale aj krátkej scény. Maminky mali pekný zážitok nielen z programu, ale aj z darčeka, ktorý si vyžadoval dlhodobú starostlivosť, ktorý symbolizoval starostlivosť mám svojich detí.



## Deň mlieka

Dňa 16.5.2017 sme si pripomenuli deň mlieka, kedy sme sa rozprávali o dôležitosti zdravej výživy pre naše zdravie. Tento deň sme si spolu s deťmi vytvorili robota, ktorého oni sami nazvali



„Mliekostroj“. Tento robot ponúkal množstvo mliečnych výrobkov. V priebehu dňa sme s deťmi pripravili bryndzovú a syrovú nátierku, ktoré sme venovali na ochutnávku pre rodičov. V poobedňajších hodinách sme spolu s deťmi vytvorili výstavku, ktorej súčasťou bola ochutnávka nátierok, rôznych druhov mlieka a rafaelo guličiek, ktoré tiež pripravili deti pre svojich rodičov. Vládla tu príjemná atmosféra a každý si prišiel na svoju chuť.

## Deň detí

Svetové dni sme zavřili dňom detí, ktorý sme oslávili 1.6.2017 v našej materskej škole, kde sme sa stretli plný elánu. Slávnosť sa začala s rozprávkovou vílou Amálkou, ktorá deťom čítala rozprávku. Po spoločných hrách im rozdala darčeky. Oslavy pokračovali aj v poobedňajších



hodinách spolu s rodičmi, s ktorými sme si zatancovali Zumbu a zasúťažili v rôznych súťažiach. Aktivity sa zúčastnili aj deti, ktoré sa boli zapísať v máji na školský rok 2017/2018 do našej materskej školy. Nakoniec nasledovalo rozdávanie medailí a balónov za odmenu každému, kto zvládol všetky aktivity. Slávnosť sme ukončili diskotékou na školskom dvore.

## Výlet do bábkového divadla

Ku koncu školského roka sa organizoval koncoročný výlet s rodičmi a starými rodičmi do Košíc, ktorý bol 8.6.2017 a pozostával z návštevy bábkového divadla, kde si deti mohli pozrieť rozprávku Čert a Káčka. Po divadle sme sa poprechádzali po historickom centre mesta a poznávali sme významné dominanty mesta Košice. Záver výletu sme strávili pri zmrzline v cukrárni.

## Tatoolympiáda

Pri príležitosti oslavy dňa otcov materská škola zorganizovala športové podujatie s názvom „Tatoolympiáda“, kde deti spolu so svojimi ockami plnili športové disciplíny na šiestich stanovištiach na školskom dvore. Po splnení všetkých disciplín dostalo každé dieťa diplom.

## Rozlúčková slávnosť

Posledný deň v školskom roku 2016/2017 sme sa slávnostne rozlúčili s celým školským rokom a predovšetkým s predškólakmi Miškom Pöhmom a Jakubkom Komjátyom.

S deťmi sme pripravili bohatý program pre svojich rodičov a hostí. Po programe nasledovala časť odovzdávania stužiek, darčiekov a takisto aj vyhodnotenie zberových aktivít. Nakoniec pripravili rodičia predškólakov

občerstvenie, na ktorom sme si všetci pochutnali. Touto cestou by sme sa chceli poďakovať rodičom, za skvelú spoluprácu, zvlášť pani Pöhmovej, p. Komjátyovej za občerstvenie, ktoré pripravili deťom na rozlúčkovú slávnosť, p. Bystrej za celoročnú starostlivosť o financie a zadováženie balíčkov a darčiekov. Veľká vďaka patrí všetkým rodičom, nakoľko sa počas celého roka aktívne



zapájali do našich aktivít a prispievali nám rôznymi hmotnými a nehmotnými sponzorskými darmi, ktorými uľahčili prácu našu, ale aj svojich detí a spríjemnili svojim deťom pobyt v materskej škole. Nakoľko je zoznam aktívnych rodičov dlhý, ponúkame Vám ho k nahliadnutiu na našej oficiálnej webovej stránke [www.ms-panovce.webnode.sk](http://www.ms-panovce.webnode.sk) v časti sponzori. V neposlednom rade by sme sa chceli poďakovať obecnému úradu, predovšetkým p. starostke Ing. Rozálii Juhászovej za skvelú spoluprácu a jej ústretovosť. Vďaka patrí aj Základnej škole, ktorá v priebehu roka spolu s nami vytvárala pre deti rozličné aktivity a pestré zážitky vo forme otvorených hodín.

Bc. Alexandra Kováčsová  
učiteľka MŠ

## Rok v našej škole

Základnú školu v minulom školskom roku navštevovalo 20 žiakov – 7 dievčat a 13 chlapcov.

1.ročník - 5 žiakov

2.ročník - 7 žiakov

3. ročník – 4 žiaci

4.ročník – 4 žiaci v zmiešanom kolektíve v dvoch triedach sa navzájom spolu vzdelávali štyri ročníky. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovali :

- ✚ Mgr. Alena Ujcová, riaditeľka školy a zároveň triedna učiteľka
- ✚ Mgr. Denisa Komjátiová, triedna učiteľka
- ✚ Jana Kubová, vychovávateľka ŠKD
- ✚ Mgr. Zsolt Fedorka, učiteľ náboženskej výchovy

Cieľom výchovno-vzdelávacej činnosti našej základnej školy v školskom roku 2016/2017 bolo prepojenie vyučovacieho procesu s organizovaním kultúrno-poznávacích podujatí.

V jesennom období sme zorganizovali niekoľko edukatívnych podujatí. Navštívili sme múzeum v Moldave nad Bodvou, kde sme sa oboznámili so



spôsobom života ľudí 19. storočia. 20.10. 2016 sme sa zúčastnili



vyhodnotenia projektu Integrácia 2016 v Poprade – 1. miesto v zbere Sabi-plieškov.

Už tradičnou aktivitou je program pre našich dôchodcov pri príležitosti mesiaca úcty k starším. Vyrezávanie tekvíc a aranžovanie jesenných plodov patrí medzi obľúbené aktivity našich žiakov. Najkrajšie boli odmenené diplomom a vecnou cenou.



Každoročne nás poteší stretnutie s Mikulášom a Čarovná mikulášska noc. Spoločne sme strávili nádherný večer plný hier, zábavy a súťaží pri rozsvietenom stromčeku. Zaspávali sme pri peknej vianočnej rozprávke. V sobotu ráno sme sa rozišli domov naladení vianočnou atmosférou.



Aj v tomto roku sme boli pozvaní do Zariadenia seniorov Patria v Drienoveckých kúpeľoch. Obyvateľom tohto zariadenia sme urobili veľkú radosť našim kultúrnym vystúpením.

V predvianočnom čase sme pre našich rodičov a širokú verejnosť obce v spolupráci s MŠ pripravili vianočný program. Takto sme sa rozlúčili so starým rokom.

Medzi tradičné aktivity našej školy patrí aj karneval, rôzne podujatia ku Dňu Zeme, ako aj veľkonočné tvorivé dielne. Veľmi podnetný bol aj projekt "Záložka do knihy spája školy: Čítam, čítaš, čítame" v rámci Roka čitateľskej gramotnosti pod heslom Myslenie je pohyb. Pre našich nových kamarátov zo ZŠ Kladeruby v Čechách sme vyrobili záložky do knihy, navzájom sme sa spoznávali prostredníctvom písomnej komunikácie. Zaujímavé boli aj stretnutia s lesníkmi a



hasičmi DHZ Paňovce.

V máji už tradične pripravujeme akadémiu pre naše mamky. Pri tejto príležitosti im vždy s úctou poďakujeme za ich lásku a starostlivosť. Pravidelne sa počas celého školského roka zapájame do súťaže organizovanej Centrom voľného času v Moldave nad Bodvou. V kresbe na počítači sa žiaci učia pracovať



v kresliciach programoch, zdokonaľujú takto svoje počítačové vedomosti a zručnosti. Každoročne sa nám podarí získať aj pekné umiestnenie.



Súčasťou vyučovacieho procesu bolo aj absolvovanie plaveckého výcviku v ZŠ Buzica. Poďakovanie patrí rodičom za pomoc pri tejto aktivite.

Na konci školského roka sme sa už všetci veľmi tešili na školský výlet. Mali sme možnosť spoznať život ľudí v stredoveku, obdivovali sme Spišský hrad i pamiatky v Levoči.

Vzdelávanie a výchova našich žiakov je našim poslaním, ktoré sa snažíme naplňať každodennou prácou. Každý malý úspech nás povzbudzuje a veľmi teší. Každoročne sa zapájame



do súťaže v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín a Matematickej pytagoriády. Žofia Chladná a Peter Ujco nás vzorne reprezentovali v prednese a 2.miesto pre Žofku nás nesmierne teší. Do okresného kola s najlepším školským výsledkom v matematike postúpila Žofia Chladná a získala pekné 3.miesto. Srdečne blahoželáme!

Medzi obľúbené športové aktivity patrí olympiáda v Cesticiach. Žiaci súťažia v jednotlivých disciplínach a môžu si zmerať sily so svojimi rovesníkmi z okolitých škôl. Medzi najlepších športovcov našej školy patrili: Daniel Teľman, Žofia Chladná, Matúš Benco, Peter Ujco. Počas celého školského roka pracovali žiaci v rôznych krúžkoch. Týmto ďakujeme Mgr. Ľudmile Komjáti-Nagyovej, ktorá viedla Klub mladých priateľov poľovníctva. Výchovno-vzdelávací proces prebieha v našej škole, ktorá sa vďaka obecnému úradu a našim rodičom pravidelne vynovuje a skrášľuje. Pribúdajú nám nové učebné pomôcky, máme vynovený školský dvor a dopravné ihrisko. Za to všetko patrí naše poďakovanie rodičom, predovšetkým Ing. Kataríne Ujcovej, rade školy a pani starostke i poslancom obecného úradu. Ďalšie informácie o živote našej školy nájdete na [www.zspanovce.edupage.org](http://www.zspanovce.edupage.org)



Mgr. Alena Ujcová  
riaditeľka ZŠ

## **Dobrovoľný hasičský zbor Paňovce v roku 2017**

Blíži sa koniec roka a s ním prichádza aj obdobie bilancovania. Je tu čas, keď sa na chvíľu zastavíme a obzrieme späť, na prácu a výsledky ktoré po nás za uplynulý rok zostali. Dobrovoľní hasiči z Paňoviec majú za sebou opäť pomerne veľké množstvo práce. Tí, ktorí nás poznajú a čo i len trošku sledujú našu činnosť vedia, že sa angažujeme najmä v pomoci iným. Tiež sa aktívne zúčastňujeme na spoločenskom dianí a to v obci, aj mimo nej, a vo významnej miere sa podieľame na zlepšovaní kvality života v obci.

Podme sa teda bližšie pozrieť na to, aký bol rok 2017 očami hasičov.



### **Brigádnické aktivity**

Všetci dobre vieme, že život na dedine so sebou prináša aj veľa práce. Hasiči teda nelenili a v priebehu celého roka sa aktívne zúčastňovali brigádnických prác v obci, zväčša podľa požiadaviek obecného úradu.

Hneď na začiatku roka sa nám o robotu postarala bohatá snehová nádielka a následné silné mrazy. V rámci preventívnej činnosti sme odstránili hrubú vrstvu snehu zo strechy obecného úradu. Je totiž lepšie predchádzať takým nepríjemným udalostiam, ako zrútenie strechy pod ťarchou snehu. V dôsledku silných mrazov došlo k zamrznutiu upchatého a vodou naplneného odkvapu, taktiež na



budove obecného úradu, ktorý sa pod váhou ľadu odtrhol. Zrealizovali sme preto osadenie a namontovanie nového odkvapu. V marci sa uskutočnil výrez ihličnatého stromu na cintoríne.

Nakoľko išlo o vyschýnajúci a veľmi vysoký strom, ktorý sa navyše nachádzal priamo medzi hrobmi, bolo nutné použiť lezeckú techniku. Výrez stromu sa začal 5.3.2017 a bol dokončený 30.3.2017. Bola to komplikovaná a fyzicky aj psychicky náročná práca. Najprv sa museli postupne odstraňovať konáre stromu, a to prostredníctvom lanovky, aby nedošlo k poškodeniu pomníkov a hrobov. Neskôr sa po častiach odstraňoval peň stromu, až po samotný spodok. Pri výrube tohto stromu sa vystriedali šiesti naši hasiči.

V apríli bola zorganizovaná brigáda na cintoríne zameraná predovšetkým na odstránenie krovín pozdĺž celého oplotenia. Medzi členmi pracovnej skupiny boli aj piati dobrovoľní hasiči, ktorí vyčistili vymedzený úsek od severnej strany cintorína.

Dlhodobým a nepríjemným problémom bola zdemolovaná a upchatá odvodňovacia rúra pred rodinnými domami neďaleko Paňovského rybníka. Opakovane totiž dochádzalo k jej preliatiu, obzvlášť počas dlhotrvajúcich dažďov, následkom čoho voda pretekala až na okolité pozemky obyvateľov. Výmenu starej betónovej rúry za novú plastovú odpadovú rúru realizovali tiež hasiči z DHZ Paňovce v súčinnosti s Obecným úradom.



Od pani starostky sme dostali poverenie na vykonanie preventívnych protipožiarňých kontrol prevádzok v obci, ktoré sme realizovali v spolupráci s technikom požiarnej ochrany.

V rámci vzájomnej výpomoci a dobrej spolupráce s

Poľnohospodárskym družstvom Paňovce, sme pomocou nášho cisternového hasičského vozidla tiež vyčistili panelové cesty v areály PD od nánosov blata a štrku.

V zime sneh a silné mrazy, v lete to boli zase extrémne horúčavy ktoré zamestnávali našich hasičov. V dôsledku veľkých horúčav a sucha začali naše mladé stromčeky popri ceste vyschýnať a akútne potrebovali vodu. Preto sme ich v spolupráci s pani Dankou Tóthovou boli polievať opäť za pomoci našej Tatry. A tak naša cisterna našla svoje ďalšie využitie.



Na jeseň sme opäť na žiadosť obecného úradu orezali spodné konáre jedného stromu na cintoríne, ktoré sa už nebezpečne nakláňali tesne nad hroby. Opäť sme to museli robiť s použitím lezeckej techniky, aby nedošlo k znehodnoteniu či poškodeniu pomníkov.



### Kultúrno – spoločenská činnosť

Ak dobrovoľný hasič práve nezasahuje a nie je ani na brigáde, tak sa pravdepodobne spolupodieľa na nejakom kultúrnom podujatí či spoločenskom dianí v obci alebo mimo nej . Svedčia o tom aj naše aktivity ktoré vyvíjame aj v tomto smere.

Dňa 26.02.2017 sa predsedníčka s veliteľom DHZO zúčastnili stretnutia s pánom ministrom vnútra SR. Táto schôdza sa týkala vyhodnotenia projektu "Celoplošné rozmiestnenie síl a prostriedkov hasičských jednotiek". Absolvovali tiež oficiálnu návštevu DHZO Nováčany, kde boli pozvaní na výročnú členskú schôdzu ako hostia. „Vážime si toto pozvanie, keďže udržiavanie dobrých a priateľských vzťahov považujeme za základ efektívnej spolupráce medzi dobrovoľnými hasičskými zbormi.“

Konalo sa tradičné podujatie v našej obci, "Paňovské leto", ktorého sme sa zúčastnili aj my, dobrovoľní hasiči. V rámci programu sme pripravili atrakciu pre deti a vozili sme ich po rybníku na motorovom člne.

V oblasti práce s deťmi a mládežou sme doteraz mali veľké nedostatky. Avšak vďaka dobrej spolupráci so základnou školou sme výrazne pokročili aj v tejto oblasti. Deti sa zapojili do celoslovenskej súťaže v grafickom prejave, ktorú vyhlásila Dobrovoľná požiarna ochrana SR. Z našej ZŠ bol vo svojej kategórii ocenený Dominik Ujco. K peknému výsledku mu dodatočne blahoželáme.



Taktiež sme vykonali ukážky pre deti materskej aj základnej školy. Deti mali možnosť obhliadnuť hasičskú techniku a vecné prostriedky, ktoré hasiči používajú pri práci a dozvedeli sa mnoho zaujímavých informácií o práci hasičov.

Za najväčší úspech v tejto sfére považujeme vytvorenie a zavedenie hasičského krúžku na základnej škole. Cieľom tohto krúžku je nadviazať na brannú výchovu a hravou formou vychovávať deti v oblasti požiarnej ochrany. Podporiť pocit zodpovednosti voči životnému prostrediu a pocit povinnosti chrániť život, zdravie a majetok. Taktiež posilňovať pocit spolupatričnosti a kolegiality a rozvíjať schopnosť tímovej práce, no a v neposlednom rade pripraviť kolektív mladých hasičov pre celoštátnu hru Plameň. K tejto činnosti chceme pristupovať zodpovedne a spoľahlivo, pretože pracovať s deťmi znamená pracovať na našej budúcnosti.

## Cvičenia a školenia

Keďže si uvedomujeme dôležitosť neustáleho zdokonaľovania, zlepšovania a budovania zásahu schopnej a skúsenej hasičskej jednotky, preto neodmysliteľnou súčasťou našej celoročnej práce sú školenia a taktické cvičenia.



V mesiaci apríl sa uskutočnilo Okresné hasičské cvičenie „Košice FireRescue 2017“, ktorého iniciátorom a hlavným organizátorom bol aj DHZO Paňovce, v spolupráci s DHZO Nováčany, Ruskov a Slanec. Bolo to jedno z najväčších doterajších hasičských súčinnostných cvičení v okrese, keďže sa spolu zúčastnilo 105 dobrovoľných hasičov zo 17 dobrovoľných hasičských zborov z celého okresu Košice-okolie. Naplánované boli štyri zásahy, ktoré prebiehali v katastrálnych územiach organizátorských obcí..



Zúčastnené hasičské družstvá si nacvičili hasenie lesného požiaru, zvládanie záplav a povodní, taktiež taktiku likvidácie požiaru budovy a v neposlednom rade likvidáciu požiaru na hradnom kopci.

Koncom mája, piati naši členovia absolvovali zdokonaľovaciu prípravu pre členov DHZO zameranú na strojnú službu a tiež školenie na obsluhu generátora elektrickej energie. V septembri sa dvaja naši členovia zúčastnili Odbornej konferencie hasičských jednotiek v Martine. Hlavnou témou bolo „Vyhlásenie poplachu, výjazd a doprava na miesto zásahu“. V mesiaci november absolvoval štvordňovú základnú prípravu náš ďalší mladý člen zboru Matej Ujczó. Počas tohto školenia nadobudol vedomosti z oblasti ochrany pred požiarimi, požiarnej prevencie a činnosti hasičských jednotiek. Na konci úspešne zvládol teoretickú skúšku a obdržal osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

V septembri veliteľ DHZO Paňovce vyhlásil pre našich dobrovoľných hasičov previerkové cvičenie, ktoré bolo zamerané na nácvik likvidácie požiaru suchej trávy. Previerkové cvičenia sa vykonávajú s cieľom preveriť pripravenosť hasičskej jednotky na zdoľávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác, s cieľom preveriť pripravenosť veliteľov hasičských jednotiek na riadenie zásahu a tiež s cieľom preveriť akcieschopnosť hasičskej techniky a vecných prostriedkov. Na cvičení sa zúčastnili štyria členovia hasičskej jednotky. Po ukončení a vyhodnotení zásahu veliteľ T. Kozlai vyjadril spokojnosť s celkovým priebehom cvičenia.



V októbri sa opäť konalo trojdňové súčinnosťné cvičenie pod názvom „KZZSR Search & Rescue 2017“. Hlavnými organizátormi boli

Kynologický záchranný zbor Slovenskej republiky v spolupráci s Dobrovoľným hasičským zborom obce Paňovce. Cieľom cvičenia bolo čo najreálnejšie nasimulovanie zásahov so zameraním na prácu záchranných psov a psovodov, a to najmä simulované pátracie akcie po nezvestných osobách, od plošného vyhľadávania, cez mantrailing až po prehľadávanie ruín a zrúcanín pri katastrofách.



Medzi zúčastnenými jednotkami boli okrem posvodov z celého Slovenska aj DHZO Poproč, Medzev, Malá Ida a Nováčany.



A keď práve neškolíme samých seba, tak školíme iných. V mesiaci október sa uskutočnila zdravotnícka príprava členov dobrovoľného hasičského zboru Slanec, ktorú pre nich pripravili práve členovia – záchranári z DHZ Paňovce. Krátky tematický plán bol zostavený z tém z oblasti poskytovania prvej pomoci, ktoré sú špecifické pre prácu hasičov. Je to ďalší príklad toho, ako môže spolupráca medzi dobrovoľnými hasičskými zbormi vyzeráť.



## Zásahová činnosť

V roku 2017 sme boli vyzvaní k zásahu celkovo päť krát. Štyri zásahy boli realizované v katastrálnom území obce Paňovce, kde išlo prevažne o technické zásahy, ako napríklad odstránenie nebezpečných cencúľov z budovy základnej a materskej školy, výrub suchého stromu, odstránenie padnutého stromu z cestnej komunikácie či odčerpanie vody z kontaminovanej studne. Jeden zásah bol vykonaný v obci Ruskov v spolupráci s miestnymi dobrovoľnými hasičmi. Naša lezecká skupina bola vtedy privolaná na súčinnosť pri záchrane dvoch zatúlaných psíkov, ktorí uviazli na skalnej stene v miestnom kameňolome a na ich záchranu bolo nutné použiť lezeckú techniku. Členovia našej zásahovej jednotky opäť preukázali svoju statočnosť a obetavosť, za čo im patrí moje hlboké uznanie a rešpekt.

## Obnova výzbroje a výstroja

Koncom minulého roka sme s Vami zdieľali našu radosť z prvého hasičského vozidla v obci. Dnes však v našej hasičskej zbrojnici parkujú už dve autá. Vďaka dotácie od obce Paňovce a všetkým subjektom, ktoré nám poskytli sponzorský finančný príspevok, sme na začiatku roku 2017 zakúpili ďalšie hasičské vozidlo typu Tatra 138 CAS 32 a oficiálne sme sa stali jej hrdými majiteľmi. Zároveň bola podaná žiadosť o jej zaradenie do repasu, ktorým by mala prejsť do polovice nasledujúceho roka. Vozidlo je svojou špecifikáciou určené na hasenie požiarov v ťažko dostupnom teréne, v lesoch, na poliach, lúkach. Disponuje dostatočným množstvom vody na zvládnutie zásahu do príchodu HaZZ. Ako to však z vyššie opísaného vyplýva, má aj iné, oveľa širšie využitie a preto má svoje opodstatnenie a nezastupiteľné miesto v obci.



## Dobrovoľný hasičský zbor obce Paňovce



aktívne pôsobí v obci od decembra roku 2012. Každým rokom máme snahu sa v niečom zlepšiť, zdokonaľiť, posunúť sa na vyššiu úroveň, povzniesť dobrovoľné hasičstvo v obci, udržať dobrú povesť a šíriť dobré meno. Vyžaduje si to však mnoho úsilia, trpezlivosti a hlavne dobrej vôle. Naše úspešné napredovanie však nie je len výsledkom práce jednotlivca, ale celého tímu ľudí. Veľkú zásluhu na tom má aj obecné zastupiteľstvo na čele s pani starostkou, všetci naši partneri a iné dobrovoľnícke organizácie s ktorými spolupracujeme a v neposlednom rade aj Vy, vážení občania. Posúvame sa vpred aj vďaka Vašej podpore a slovám uznania, ktoré sú pre nás motivujúce.

Preto by som sa chcela na záver poďakovať všetkým, ktorí sa akoukoľvek formou pričínili o takýto bohatý a úspešný rok. Ďakujem všetkým našim členom za ich obetavosť, obecnému úradu za podporu a našim partnerom za skvelú spoluprácu.

Bc. Katarína Pergelyová  
predseda DHZ Paňovce

### **Hodnotiaca správa činnosti TJ Družstevník Paňovce za rok 2017**

TJ Družstevník Paňovce si tak ako každý rok stanovil nasledujúce ciele pre rok 2017:

- dosahovať čo najlepšie výsledky,
- pracovať s väčším počtom žiakov ,
- omladiť A mužstvo ,
- skultúrniť prostredie areálu TJ,
- zlepšiť kvalitu trávnik, a
- plniť spoločenské, kultúrne a sociálne úlohy.

Jednotlivé ciele sú postupne rozpísané v nasledujúcej časti.

*Výsledky po jarnej časti sezóny 2016/2017*

#### **Družstvo mužov A**

Prípravu na jarnú časť začali muži približne od polovice januára v priestoroch telocvične, neskôr doplnené o tréningy vonku pod umelým osvetlením a prípravnými zápasmi na umelej tráve. Bohužiaľ zimná príprava a taktiež aj samotný priebeh jarnej časti sezóny boli ovplyvnené slabšou účasťou (mnoho zranení, pracovných či súkromných záležitostí), čo sa odzrkadlilo aj na výsledkovej listine. Dospelí teda ukončili sezónu na konečnom 7. mieste, pričom v poslednom zápase nastúpili hráči „staršej generácie“ ktorí už dlhšie nehrali súťažný zápas, čím ukázali správny prístup a srdce pre futbal hlavne mladým hráčom.

#### **Družstvo žiakov u11**

Naše družstvo žiakov do 11 rokov odohralo na jar 7 zápasov, pričom sa im podarilo vyhrať 3 z nich. V konečnej tabuľke obsadili 5. miesto, čo predstavuje stred tabuľky. Treba však podotknúť,

že to bola ich prvá sezóna a mnoho hráčov prípravky len s futbalom začalo. Skvelú prácu pri formovaní družstva odvedli a stále odvádzajú Roman Seliga a Róbert Juhász v spolupráci s Libovcami, ktorí sa im pravidelne venujú a odovzdávajú im svoje skúsenosti.

*Výsledky po jesennej časti sezóny 2017/2018*

### **Družstvo mužov A**

V jesennej časti novej sezóny nastúpili muži vo výrazne omladenom tíme. Do tímu prišli nové posily, predovšetkým na brankárskom poste a stredovej formácii, a čo nás teší najviac, vrátili sa Paňovčania (Erik Ujczó, Michal Szabó), ktorí hrávali v mládežníckych súťažiach vyššie súťaže. V tíme sa taktiež plnohodnotne usadil aj ďalší paňovský odchovanec Patrik Juhász. Výrazne omladený a obmenený tím dokázal hrať vyrovnanú partiu s každým súperom, avšak chýbali góly. Jesennú časť preto hráči A mužstva ukončili na 10. mieste. Treba však podotknúť že v súťaži o pohár predsedu OBFZ sa im podarilo prvý krát v histórii dostať medzi štvoricu najlepších a od celkového víťazstva ich delia 2 vyhraté zápasy.



### **Družstvo žiakov u11 a u13**

Jeden z cieľov TJ Paňovce je venovať sa mládeži, pritiahnúť čo najviac deti k športu a teda v tomto prípade k futbalu. Do sezóny 2017/2018 sme vstúpili s dvoma mládežníckymi mužstvami, pričom prvé z nich sú futbalisti do 11 rokov a druhé do 13 rokov. Mnoho mladších futbalistov nastupuje za obidva tímy, čím získavajú viac skúsenosti aj proti starším hráčom. V tabuľke najlepších strelcov v celej súťaži v kategórii u11 sa nachádza na 3. mieste len 9 ročný Adam Seliga s počtom gólov 20. Podobne v kategórii u13 je druhým najlepším strelcom v celej súťaži 9 ročný Peter Ujczó. Jesennú časť sezóny ukončil tím u11 na priebežnom 5. mieste a tím u13 na 3. mieste. Poďakovanie za tento úspech patrí aj rodičom, ktorí podporujú svoje ratolesti aj priamo na zápasoch.

Členovia TJ Paňovce začali rok 2017 organizovaním tradičného novoročného turnaja v telocvični, následne na jar organizovali niekoľko brigád v súvislosti s vypratáním areálu a starostlivosťou o trávnik, ktoré spočívalo vo valcovaní ihriska, prevzdušnení trávnik, hnojení, zavlažovaní, vyrovnaní nerovností šaštínom a pravidelným kosením ihriska. O udržiavanie pravidelne vykoseného okolia futbalového ihriska členovia TJ ďakujú Petrovi Štefancovi st. .

Členovia TJ usporiadali ukončenie sezóny ako pre družstvo žiakov, tak aj pre družstvo dospelých. Počas leta prispeli k organizácii Paňovského leta, usporiadali futbalový turnaj žiakov a následne Memoriál Ondreja Komjáthyho.

Členovia TJ si v športovom areály vysadili stromčeky za veľkej pomoci pani Dany Tóthovej, ktorej patrí veľké poďakovanie. Taktiež sa zúčastnili aj obecnej brigády pri výstavbe kríža pri židovskom cintoríne. Ako každý rok, tak aj tento, členovia TJ zorganizovali úspešnú Katarínsku zábavu o ktorú bol obrovský záujem, pričom sa organizátori chcú poďakovať predovšetkým Vám občanom. Pevne veríme, že sa spolu zabavíme aj nasledujúci rok.

Záverom môžeme tvrdiť, že TJ Družstevník Paňovce naplnil väčšinu stanovených cieľov a týmto by sme sa radi poďakovali všetkým športovým priaznivcom, sponzorom a obci za pomoc a podporu pri ich napĺňaní. Veríme, že nový rok so sebou prinesie nové výzvy, mnoho príjemne prežitých chvíľ a oku lahodiaci futbal.

**Športu ZDAR!**

Roman Ujco  
člen výboru TJ

## Život v klube dôchodcov v roku 2017

Aj keď nám život už postriebri vlas, my dôchodcovia sa stretávame a sme aktívni.

Dňa 2.5.2017 klub dôchodcov v spolupráci s obecným úradom zorganizoval výlet do Hanušoviec nad Topľou a do Viničiek. Naším cieľom v Hanušovciach bola prehliadka kaštieľa rodu Dessewffyovcov. Potešilo nás, že sme mali možnosť vidieť predmety, ktoré darovala múzeu naša spoluobčianka pani Marta Mitrová, rod. Dessewffyová, jedná z posledných žijúcich šľachtických na Slovensku. Potom naša cesta viedla do Viničiek, kde sme absolvovali odborný výklad o spracovaní hrozna a degustáciu kvalitných vín vyrobených v SOŠ vo Viničkách. V mesiaci júl 2017 sme vypomáhali obecnému úradu vo varení a predávaní plnenej kapusty. Dňa 26.7.2017 sme zorganizovali výlet na kúpalisko Nyiregyháza. Tu musíme podotknúť, že keby sa výletu nezúčastnili aj nečlenovia, nemohli by sme si výlet na kúpalisko dovoliť. Počasie sa nám vydarilo a my sme boli radi, že sme opäť boli spolu.

Dňa 26.8.2017 klub dôchodcov v spolupráci s obecným úradom v Paňovciach zorganizoval na miestnom ihrisku záver leta pod názvom „Babka, dedko poďte sa s nami hrať“.



rodičia  
vyskúšali  
svoju  
šikovnosť  
v rôznych  
súťažiach.



Deň sme ukončili spoločnou opekačkou.

Dňa 8.9. – 10.9.2017 sa kultúrny dom v Paňovciach zaplnil krásnymi ručnými prácami, ktoré vznikli pod šikovnými rukami našich mamičiek a babičiek. Boli vystavované predmety, ktoré sa používali v minulosti na hospodárstve, ale aj v domácnosti.

V košíkoch aj v korytách bola úroda z Vašich záhrad. Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí prispeli svojimi prácami a úrodou zo záhrady a predovšetkým tým, ktorí sa podieľali na príprave tejto krásnej výstavy.

V novembri členovia klubu pomáhali na mieste stíšenia s výsadbou kvetín a úpravou okolia.

Tak ako minulý, aj tento rok sme pred Vianocami piekli perníky a robili vianočné ikebany.

Na záver si zaželajme, aby sa nám v roku 2018 darilo, aby akcie, ktoré si organizujeme boli pre všetkých členov zaujímavé a navštevovalo ich čím viac z nás. A hlavne, aby nám k tomu slúžilo aj naše zdravie.



Marta Komjátiová  
predsedníčka KD

### **Nový projekt – stará história ....**

V roku 2017 v rámci projektu“ Miesto stíšenia“ bol postavený za domom smútku pri agátovom lesíku nový drevený kríž , osadené lavičky a upravené okolie.

Kto predtým tade prechádzal, určite si všimol v zarastenom prostredí na začiatku lesíka starý drevený kríž. Keď si ho lepšie obzrel, mohol zistiť, že má už vyše 100 rokov. I keď s ťažkosťou, ale dal sa prečítať rok 1914, ale meno zhotoviteľa už bolo nečitateľné. Takisto i keď slabo viditeľne, ale



dali sa rozoznať symboly umučenia: kladivo, kliešte, klince, kopia. V hornej časti bol už pôvodný nápis INRI nečitateľný a v strednej časti korpus, vystrihnutý z plechu. Bol umiestnený na podstavci z agátového dreva, zrezaného cca do 1/3 na jeho upevnenie. Tento kríž bol zrezaný a umiestnený do zeme pod novovytvoreným objektom. Na území obce máme viaceré malé sakrálne pamiatky a u väčšiny

je známy pôvod z vyrytých záznamov. Drevený kríž pri agátovom lesíku bol symbolom starého rímsko-katolíckeho cintorína. I keď tomu v prírode už nič nenasvedčuje, záznam v katastrálnej mape a staré listiny na to poukazujú. Napr. v kanonickej vizitácii z roku 1810 sa uvádza, že je tu nový cintorín, ktorý v roku 1798 požehnal tunajší kaplán Gabriel Zaťko. Zo zachovaných záznamov je zrejmé, že v minulosti jednotlivé cirkvi mali svoje vlastné cintoríny.



V agátovom lesíku ešte niekoľko betónových náhrobných kameňov ukryté v húštine pripomína židovský cintorín. Iba jeden z nich poskytuje čitateľné údaje a to: Rosalie Fleichner, rod. Grossman, rok 1903. Okrem toho aj reformovaná cirkev mala svoj vlastný cintorín, o ktorom

svedčia už tiež len staré záznamy. Na prelome 19. a 20. storočia sa začalo s pochovávaním zosnulých na dnešnom už spoločnom cintoríne.

Eva Seligová  
kronikárka obce

## **Zaujímavosti o mede a včelách**

**Med** je viskózna sladká a lepkavá tekutina, ktorú vytvárajú včely, prípadne iné druhy hmyzu zberom a zahusťovaním sladkých štiav – predovšetkým nektáru kvetov.

Pre včelstvo je med zásobou energeticky bohatej potravy. Počas roka silné včelstvo vyrobí a z väčšej časti i spotrebuje rádovo stovky kilogramov medu. Na prečkanie zimy včelstvu stačí približne 1 kg na mesiac.

Med má zvláštnu chuť, pre ktorú mu niektorí ľudia dávajú prednosť pred cukrom a inými sladidlami. Má vhodné chemické vlastnosti pre pečenie.

Kvapalný med sa nekazí. Vďaka vysokému obsahu cukru ničí baktérie procesom nazývaným osmolýza. Nemôžu sa na ňom uchýtiť ani kvasinky zo vzduchu, pretože obsah vody je príliš nízky. Prírodný neupravený med má obsah vody asi 14 % – 18 %. Ak je obsah vody pod 18 %, nemôže sa v mede množiť prakticky žiadny organizmus.

Pri dlhodobom skladovaní pri izbovej (alebo vyššej) teplote sa môže vďaka sedimentácii cukrov na povrchu medu v nádobe vytvoriť tenká redšia vrstvička, v ktorej sa rozmnožujú osmofilné druhy kvasiniek (kvasia koncentrované roztoky cukrov – nad 50 %), ktoré sú v mede prirodzene obsiahnuté. Takéto kvasenie ovplyvňuje predovšetkým senzorické, ale nie nutričné vlastnosti medu.

Rozborom peľov a výtrusov (rastlín) v neupravenom mede (melisopalynológia) sa dajú určiť kvety, z ktorých bol zozbieraný. Pretože včely prenášajú elektrostatický náboj a môžu priťahovať iné častice, môžu sa niektoré techniky melisopalynológie použiť v oblasti environmentálnych štúdií rádioaktívnych častíc, prachu, alebo časticového znečistenia.

### **Druhy medu**

Druhy včelieho medu môžeme v zásade určiť podľa nasledovných kritérií, alebo ich kombinácií:

- podľa zdroja, z ktorého včely dorábajú med, včelárska rastlina
- podľa prostredia, v ktorom včely dorábajú med; skalný med, brtnický med atď.
- podľa daného rodu, druhu a poddruhu včiel dorábajúcich med; včela medonosná, bezžihadlová včela *Meliponula ferruginea* atď.
- podľa spôsobu spracovania medu človekom; stáčaný med, pastovaný med, lekárnický med atď.

### **Slovenský med**

Včelárstvo na Slovensku má veľkú tradíciu. Už r. 448 po Kr. píše byzantínsky rétor Priskos o ľuďoch na strednom Dunaji v Panónskej panve, ktorý mu včelárstvo, teda brtníctvo, na území Slovenska je ponúka nápoj zvaný medos (medovina).



Lesné historicky doložené od 5 stor. po Kr. Včelárstvo je jedným z typických znakov Slovenska, ale aj Slovanov vôbec, a slovenské medy patria medzi najlepšie na svete, na medzinárodných súťažiach obsadzujú najvyššie priečky.

### **Med v tradícii**

Včela je jediný hmyz a najstarší živočích domestikovaný človekom cca pred 20 000 rokmi pred Kr., čo vypovedá o samom úžitku včiel a ich hodnote pre nás. Odvekosť tohto spojenia vyjadruje napr. aj všeobecný, spoločný slovanský výraz „medved“, kde je „med“ slovotvorným prvkom.

Tradičným jedlom starých Slovanov boli kaše sladené medom. Medzi tradičné slovenské výrobky patria medovníky. Starobylé jedlo kalkýš sa v niektorých regiónoch Slovenska sladí medom. Bežný spôsob prípravy čaju s medom a citrónom. Teplé mlieko s medom.

### **Ako prežijú zimu?**

V prírode sa označuje ako obdobie vegetačného klúdu. Včely prekonávajú zimu v určitej životnej aktivite, v zhľuku v chumáči. Do chumáča sa začínajú sťahovať pri poklese teploty pod 12°C. S ďalším poklesom teploty sa plocha chumáča znižuje. Matka sa nachádza v strede chumáča, včely ju dôkladne zahrievajú, aby nebola podchladená pretože ona je základom včelstva. Tepelné straty sú ovplyvnené veľkosťou chumáča, preto závisí na počte zimujúcich včiel. Pre úspešné zazimovanie je potrebných minimálne 5000 včiel a kvalitou zimných dlhovekých včiel, ktorej základ sa tvorí už koncom júla. Pri zoskupení do chumáča vytvárajú včely viacero vrstiev. Ak klesne vonkajšia teplota z +5°C na +10°C vznikne chumáč s dvoma vrstvami. V jadre, kde je matka, sú telá včiel usporiadané asymetricky, kým na vonkajšej strane sú usporiadanejšie. Telá včiel smerujú hlavami nahor. Podobne sedia aj robotnice mimo chumáč. Ak sa vonkajšia teplota priblíži 0°C, telá včiel obklopiť chumáč aj s vrchnej strany. Pri ďalších poklesoch teploty vznikne tretia vrstva, v ktorej sa včely otáčajú hlavami smerom dnu, do chumáča. Táto vrstva utesní včely orientované v strede, hlavami nahor a vnútorné jadro s matkou, kde sú včely rozmiestnené neusporiadane. Počas silnejších mrazov, otočí svoje telá aj druhá vrstva smerom k jadrú chumáča. Vnútri chumáča, kde sa nachádza matka, kolísá teplota od 20°C do 30°C. Na povrchu obalu teplota neklesne pod 10°C. V takto usporiadanom nenarušenom chumáči vydržia včelstvá na zásobách bez preletu do jari. Behom zimy pri vonkajšom oteplení využijú každú možnosť vyprášenia. Teplo opúšťajúce zimný chumáč stúpa podľa fyzikálnych zákonov vždy nahor. Teplo stúpajúce nahor z chumáča je využívané na zahriatie zásob. Vyrušovaním včelstiev sa chumáč narúša, jeho teplota sa znižuje a to podnecuje aktivitu včiel a stúpa potreba zásob. Pri veľkých spotrebách sa výkalové vaky včiel plnia rýchlejšie. Pre zimovanie včelstva je najoptimálnejšia stála zima s tuhšími mrazmi, ktorá netrvá dlho. Zimný včelí chumáč, ktorý zimuje správne a kludne, spotrebuje veľmi pomaly zaviečkované glycidové zásoby a prechovaný peľ v plastových bunkách. V chumáči vytvára metabolické teplo 20-25°C. Po zimnom slnoverní, okolo 21.12. sa teplota zvyšuje až na 35°C a matka so schopnosťou klásť samo-oplodnené vajčká, intenzívne kladie. Núti ju k tomu sprievod, tvorený 15-20 včelami ktoré ju krmia, ošetrujú a očisťujú.

***Chránme prírodu , neznečisťujme ju, je úžasná a jedinečná .***

Lubomír Ujczó

## **Upozornenie! Dane!**

Upozorňujeme občanov, že akékoľvek zmeny týkajúce sa dane z nehnuteľností, za psa a poplatkov za odpad je potrebné nahlásiť písomne na Obecný úrad Paňovce do 31.januára 2018. To znamená, že ak sa Vám zmenil druh alebo výmera pozemku, domu, postavili ste si niečo na svojom pozemku, zmenil sa Vám počet psov, alebo zmenil sa počet osôb za ktoré platíte poplatok za odpad, je potrebné písomne nahlásiť, aby dane a poplatky boli správne vyrubené. Po vydaní Rozhodnutia o dani a poplatkoch nebudeme prihliadať na neoprávnené reklamácie.

## **Spoločenská kronika**

**Narodili sa:**

**„ÁNO“ si povedali**

**Opustili nás:**

**január 2017**

**apríl 2017**

**január 2017**

Dominik Rác

Petra Nagy Komjátiová a Róbert Komjátý

Barbora Tothová

**február 2017**

**máj 2017**

Ana Vilinská

Henrieta Krivdová a Matúš Novák

**september 2017**

Marianna Surovičová a František Rác

Ku dňu 01.01.2017 bolo prihlásených k trvalému pobytu: 583 obyvateľov. Počas roka sa 18 obyvateľia nahlásili a 10 odhlásili z trvalého pobytu.

Ku dňu 30.11.2017 máme evidovaných k trvalému pobytu 592 obyvateľov.

Mgr. Monika Bačová

ekonómka obce

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.



*Veselé Vianoce*



*PF2018*